

Na osnovu čl. 4.2. i 4.8., Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i člana 18. Metodologije za određivanje tarifa za snabdijevanje električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14), rješavajući po zahtjevu Javnog preduzeća za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o., Brčko, broj 03-02764/22 od 23. decembra 2022. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 16. februara 2023. godine, donijeta je

ODLUKA

O TARIFAMA ZA SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM U OKVIRU UNIVERZALNE USLUGE U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom utvrđuju se tarife, odnosno cijene električne energije izražene kroz tarifne stavove, koji služe za obračun i naplatu električne energije od kupaca električne energije koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Potrebni godišnji prihod)

Javnom preduzeću za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o., Brčko (u daljnjem tekstu: Komunalno Brčko) za djelatnost snabdijevanja električnom energijom u okviru univerzalne usluge određuje se potrebni godišnji prihod u iznosu od 2.357.000KM.

Član 3.

(Tarifni stavovi)

Tarifni stavovi za isporučenu električnu energiju za kupce koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine su sljedeći:

Opis			Tarifni stavovi za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge*			
			Obračunska snaga	Aktivna električna energija	Mjerno mjesto kupca	Prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija
Kategorije potrošnje i grupe kupaca	Jedinica mjere		KM/kW/mjesec	feninga/kWh	KM/mjesec	feninga/kvarh
Naziv kategorije	Naziv grupe	Doba dana				
0,4 kV – ostala potrošnja	1 TG	VT	11,50	17,76	5,40	4,40
		MT		8,88		
	2 TG	ST	3,08	19,40		3,95
		VT		25,28		
	3 TG	VT	3,08	12,64		
		MT				
0,4 kV – domaćinstva	1 TG	ST	1,85	16,00	5,40	
		VT		21,54		
	MT	10,77				

*Tarifni stavovi ne sadrže iznos poreza na dodatu vrijednost.

Član 4.

(Obračunska snaga)

Obračunska snaga iznosi 5 kW za tarifne grupe kupaca iz kategorija potrošnje na 0,4 kV kod kojih se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem (2. i 3. tarifna grupa iz kategorije *ostala potrošnja*, 1. i 2. tarifna grupa iz kategorije *domaćinstva*).

Član 5.

(Tarifni stavovi prema dobu dana)

- (1) Tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
  - a) veći dnevni tarifni stavovi (VT) od 6 do 22 sata tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 7 do 23 sata tokom ljetnog računanja vremena,
  - b) manji dnevni tarifni stavovi (MT) od 22 do 6 sati tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 23 do 7 sati tokom ljetnog računanja vremena.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, za kategoriju potrošnje *domaćinstva* tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
  - a) veći dnevni tarifni stavovi (VT) od 7 do 13 sati i od 16 do 22 sata tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 8 do 14 sati i od 17 do 23 sata tokom ljetnog računanja vremena,
  - b) manji dnevni tarifni stavovi (MT) od 13 do 16 sati i od 22 do 7 sati tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 14 do 17 sati i od 23 do 8 sati tokom ljetnog računanja vremena, te nedjeljom.

Član 6.

(Obaveza objave tarifnih stavova)

Javno preduzeće za komunalne djelatnosti “Komunalno Brčko” d.o.o., Brčko, dužno je na odgovarajući način objaviti tarifne stavove i relevantne odredbe ove Odluke, te ih učiniti dostupnim svim kupcima na području Brčko Distrikta BiH.

Član 7.

(Završne odredbe)

- (1) Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. marta 2023. godine.
- (2) Dispozitiv Odluke objavljuje se u “Službenom glasniku BiH” i službenom glasilu Brčko Distrikta BiH.

Obrazloženje

Shodno Odluci o osnivanju javnog preduzeća “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 20/07, 21/07, 24/08 i 33/09), Komunalno Brčko dužno je omogućiti distribuciju električne energije, te vršiti snabdijevanje korisnika sistema i kupaca električnom energijom na svom području djelovanja.

U skladu sa članom 7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), u daljnjem tekstu: Zakon o prijenosu, te članom 10. Zakona o električnoj energiji (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, broj 27/21), za obavljanje ovih aktivnosti Komunalno Brčko je bilo dužno pribaviti licencu Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK), a prema uvjetima, kriterijima i procedurama koje odredi DERK.

Komunalno Brčko je vlasnik licence za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije na području Brčko Distrikta BiH, registracijski broj 05-28-12-216-19/20, izdate Odlukom DERK-a, 7. oktobra 2020. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 67/20) i licence za obavljanje

djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom na teritoriji Bosne i Hercegovine, registracijski broj 05-28-12-177-19/22, izdate Odlukom DERK-a, 28. septembra 2022. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 67/22).

Tarife za usluge proizvodnje, distribucije i snabdijevanja električnom energijom u Brčko Distriktu BiH, saglasno naprijed pomenutim zakonima, regulira i odobrava DERK.

Komunalno Brčko je 23. decembra 2022. godine dopisom broj 03-02764/22, uputilo DERK-u Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka za usluge distribucije i snabdijevanje električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH.

DERK je 28. decembra 2022. godine donio Zaključak o pokretanju postupka određivanja tarifnih stavova za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavova za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH, broj 04-28-5-324-2/22.

Tarifni postupak je proveden u skladu sa pravilima DERK-a. Obavijest za javnost u postupku određivanja tarifa, koja sadrži informacije o načinu sticanja statusa umješača i održavanju formalne javne rasprave, objavljena je 30. decembra 2022. godine u dnevnim novinama i na internet stranici DERK-a. U postupku nije bilo subjekata zainteresiranih za dobivanje statusa umješača. Pripremna rasprava održana je 18. januara 2022. godine u prostorijama DERK-a u Tuzli, a formalna javna rasprava 30. januara 2022. godine u Brčkom. Izvještaj voditelja postupka dostavljen je podnosiocu zahtjeva 1. februara 2023. godine, koji je svojim obraćanjem 7. februara 2023. godine saopštio da nema komentara niti primjedbi na dostavljeni Izvještaj voditelja postupka.

Razmatranje podnesenog zahtjeva kroz postupak odobravanja tarifa, u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati osnovna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, ravnopravne, zasnovane na objektivnim kriterijima i opravdanim troškovima i određene na transparentan način. Regulirani subjekt dužan je dokazati da predložena tarifa ispunjava zahtjeve iz zakôna BiH i pravila i propisa DERK-a.

U tabeli 1. dati su podaci za djelatnost snabdijevanja električnom energijom, i to odobreni troškovi za 2020., 2021. i 2022. godinu, planirani troškovi za 2023. godinu, te iznos odobrenih troškova za 2023. godinu.

Tabela 1.

	SNABDIJEVANJE Vrsta troškova	2020. Odobreno (KM)	2021. Odobreno (KM)	2022. Odobreno (KM)	2023. Zahtjev (KM)	2023. Odobreno (KM)
1.	Materijalni troškovi	220.000	150.000	200.000	220.000	150.000
2.	Troškovi usluga	150.000	150.000	150.000	160.000	100.000
3.	Troškovi radne snage	1.390.000	1.450.000	1.400.000	2.000.000	1.760.000
4.	Amortizacija	150.000	150.000	150.000	160.000	157.000
5.	Nematerijalni troškovi	100.000	100.000	100.000	90.000	100.000
6.	Ostali rashodi	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
7.	Troškovi kamata i ostali finansijski troškovi	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
8.	Regulatorna naknada	26.000	26.000	26.000	26.000	30.000
	Ukupni troškovi i rashodi	2.096.000	2.086.000	2.086.000	2.716.000	2.357.000

Sve tarife donose se u skladu sa Metodologijom za određivanje tarifa za snabdijevanje električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14), u daljnjem tekstu: Metodologija. U skladu sa članom 15. Metodologije troškovi

nabavke električne energije alociraju se na tarifni element aktivna energija, a troškovi snabdijevanja kupaca u okviru univerzalne usluge alociraju se na tarifni element naknada po mjernom mjestu kupca.

U tabeli 2. prikazan je procjenjeni broj kupaca sredinom 2023. godine i planirana potrošnja električne energije po kategorijama potrošnje u 2023. godini:

Tabela 2.

Kategorija potrošnje	Broj kupaca	%	Potrošnja (kWh)	%
35 kV	1	0,003	8.000.000	3,10
10 kV	80	0,217	44.000.000	17,05
0,4 kV – ostala potrošnja	3.774	10,233	53.000.000	20,54
0,4 kV – domaćinstva	32.569	88,308	142.500.000	55,23
0,4 kV – javna rasvjeta	457	1,239	10.500.000	4,07
Ukupno	36.881	100,000	258.000.000	100,00

Kupci iz kategorija potrošnje domaćinstva i ostala potrošnja (kupci koji imaju pravo na snabdijevanje u okviru univerzalne usluge) u ukupnom broju kupaca električne energije na području Brčko Distrikta BiH imaju učešće od 98,54%.

Kako je trošak snabdijevanja direktno zavisano od broja kupaca električne energije jer se odnosi na poslove fakturiranja, obračuna, pripreme i izdavanja računa kupcima, naplate računa i ostalo, očigledno je da se najveći dio ovog troška odnosi na kupce iz navedene dvije kategorije.

Odobreni iznos troškova u djelatnosti snabdijevanja od 2.357.000 KM je za 12,99% veći od troška snabdijevanja koji je odobren u prethodnom tarifnom postupku i koji iznosi 2.086.000 KM. Postavljanjem predloženog iznosa u odnos sa ukupnim brojem kupaca koji je planiran za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge u 2023. godini dobiva se vrijednost naknade po mjernom mjestu kupca od 5,40 KM mjesečno. U odnosu na prethodnu vrijednost naknade po mjernom mjestu kupca od 5,15 KM povećanje iznosi 4,85%.

Komunalno Brčko je zatražilo povećanje prosječne cijene snabdijevanja u okviru univerzalne usluge za 28,14% i to povećanje prosječne cijene kupcima iz kategorije domaćinstva za 29,48% i kupcima iz kategorije 0,4 kV – ostala potrošnja za prosječno 24,89%. Zahtijevano je i povećanje cijena tarifnog elementa aktivna električna energija za 1 TG u kategoriji 0,4 kV – ostala potrošnja za 15%. Takođe, zahtijevano je priznavanje dobiti javnom snabdjevaču od 2% od ukupnih troškova nabavke električne energije za kategorije kupaca koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge, a u skladu sa članom 14. Metodologije, čime bi Komunalno Brčko obezbijedilo simboličnu rezervu sredstava za nabavku električne energije pod vladajućim nepovoljnim uvjetima. Za slučaj odstupanja od planiranih količina električne energije na kvartalnom nivou, Komunalno Brčko će plaćati 78,7056 feninga/kWh (402,42 €/MWh) za prekoračeni iznos.

Također je zatraženo ukidanje diferenciranih tarifnih stavova prema sezonama pri čemu je glavni razlog za promjenu u dizajnu tarife enormno visoka cijena nabavke električne energije, te bi ukidanje sezonskog diferenciranja tarife obezbijedilo kontinuirani prihod od prodaje električne energije krajnjim kupcima, što bi u određenoj mjeri ublažilo ‘finansijski udar’ na preduzeće.

Planirana količina električne energije za isporuku kupcima u okviru kategorije domaćinstva za 2022. godinu iznosi 142,50 GWh, a kod kategorije ostala potrošnja 53 GWh.

Kao glavni razlog zahtjeva za povećanje tarifnih stavova za snabdijevanje električne energije, navodi se povećanje nabavne cijene električne energije za 2023. godinu koju je Komunalno Brčko

ugovorilo sa isporučioцем MH “Elektroprivreda Republike Srpske” – Matično preduzeće, a.d., Trebinje, a koja iznosi 14,5044 feninga/kWh, što predstavlja povećanje od 33,6% u odnosu na realiziranu cijenu nabavke električne energije za 2022. godinu koja je iznosila 10,8560 feninga/kWh. Ugovorena nabavna cijena električne energije za 2023. godinu uključuje troškove balansiranja, te troškove po osnovu plaćanja tarife za usluge prijenosa, tarife za rad nezavisnog operatora sistema i tarife za sistemsku uslugu. Također, u slučaju odstupanja preuzimanja električne energije od planiranih količina na kvartalnom nivou, Komunalno Brčko će plaćati 78,7056 feninga/kWh (402,42 €/MWh) za prekoračeni iznos preuzimanja električne energije.

Kalkulacijska cijena za izračun troškova nabavke električne energije iznosi 13,0850 feninga/kWh i sastoji se od cijene energije 12,7129 feninga/kWh i cijene debalansa 0,3721 feninga/kWh, a predstavlja vrijednost ugovorene nabavne cijene električne energije za 2023. godinu od 14,5044 feninga/kWh, umanjenu za prenesene troškove koji su razmatrani u okviru određivanja tarifa za distribuciju električne energije.

Slijedom navedenog, troškovi nabavke energije za snabdijevanje kupaca u okviru univerzalne usluge iznose 25.581.175 KM, od toga 18.646.125 KM za kupce u kategoriji domaćinstva i 6.935.050 KM za kupce u kategoriji ostala potrošnja.

Tokom formalne javne rasprave Komunalno Brčko je navelo da je u skladu sa Zakonom o električnoj energiji Brčko Distrikta BiH određeni broj kupaca iz kategorije ostala potrošnja sa godišnjom potrošnjom većom od 35.000 kWh izgubio status ‘malog kupca’, te je i za ove kupce određena cijena snabdijevanja na tržišni način. Dana 31. januara 2023. godine Komunalno Brčko je dopisom obavijestilo DERK o ovim činjenicama, te je navelo da se radi o 312 kupaca iz kategorije ostala potrošnja (8,41% od ukupnog broja kupaca u toj kategoriji) koji su u 2022. godini imali realizaciju 29.861.506 kWh, što je 57,78% potrošnje u toj kategoriji.

U 2022. godini uočava se količina od 0,879 GWh električne energije koja ima tretman ‘vlastite potrošnje’. Ona nije valorizirana u finansijskom smislu, a koristi se za snabdijevanje objekata regulirane kompanije. Energija vlastite potrošnje za 2023. godinu je bilansirana u količini od 0,9 GWh.

Trošak radne snage po svom iznosu je dominantan trošak u poslovanju reguliranog subjekta i čini 74,7% ukupnog troška djelatnosti snabdijevanja. Kroz duži vremenski period uočava se netransparentna alokacija troškova radne snage koju čine uposleni u radnoj jedinici Administracija, a koji su angažirani na poslovima distribucije i snabdijevanja električne energije. Tokom formalne javne rasprave, pojašnjeno je da je 83% radnika u radnoj jedinici Administracija angažirano na poslovima djelatnosti distribucije i snabdijevanja električnom energijom. Od tog broja, 70% radnika iz radne jedinice Administracija je angažirano na poslovima djelatnosti distribucije, a 30% na djelatnosti snabdijevanja. Također, Komunalno Brčko nije radilo analizu broja uposlenih u smislu alociranja na regulirani (univerzalna usluga) i tržišni dio snabdijevanja.

S druge strane uzimajući u obzir potrebe Komunalnog Brčko za zapošljavanje stručne radne snage, te relativno niska primanja uposlenih, uz to imajući u vidu prisutnu stopu inflacije koja je u 2022. godini iznosila 14,8% i prihvatajući argumentaciju reguliranog subjekta o potrebi privlačenja stručne radne snage, a također i potrebe zadržavanja postojećih stručnih kadrova u preduzeću, odobrava se trošak radne snage u djelatnosti snabdijevanja u iznosu 1.760.000 KM, što predstavlja uvećanje od oko 10% u odnosu realizaciju u 2022. godini.

U skladu sa članom 15. stav (1) Metodologije, ukupni troškovi nabavke električne energije alociraju se na tarifni element aktivna energija, što rezultira povećanjem tarifnih stavova za aktivnu električnu energiju u kategoriji domaćinstva i kategoriji 0,4 kV – ostala potrošnja. Prosječna prodajna cijena za snabdijevanje kupaca u okviru univerzalne usluge se povećava za

26,35%, i to u istom procentu za kategoriju potrošnje domaćinstva i kategoriju 0,4 kV – ostala potrošnja u odnosu na realizirane prosječne cijene u navedenim kategorijama potrošnje u 2022. godini. Navedene promjene prosječnih cijena po kategorijama potrošnje su rezultat projektiranja zasnovanog na odnosima veličina snage i energije realiziranih u okviru kategorija potrošnje, tarifnih grupa, te dnevnih perioda u 2022. godini, odnosno energetskog modela konzuma koji je dostavljen u okviru zahtjeva Komunalnog Brčko. Svaka promjena energetskih veličina po kategorijama potrošnje, tarifnim elementima, tarifnim grupama, te dnevnim periodima će se reflektirati odstupanjima od ovako projektiranih prosječnih promjena cijena.

Pri određivanju tarifnih stavova za snabdijevanje kupaca u okviru univerzalne usluge, sezonski tarifni stavovi su izračunati u odnosu 1:1, umjesto dosadašnjeg odnosa 1,3:1, čime su uvaženi argumenti Komunalnog Brčko u pogledu potrebe izjednačavanja sezonskih tarifnih stavova.

Također, uvažavajući iznos odobrenog troška za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge, kao i posljedično povećanje tarifnih stavova za kupce koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge, radi ograničavanja značajnog povećanja troškova za električnu energiju kod kupaca iz kategorije domaćinstva, Komisija je odlučila da u ovom tarifnom postupku ne odobri dobit u djelatnosti snabdijevanja kupaca u okviru univerzalne usluge.

Kako je, u skladu sa članom 21. Metodologije, obaveza DERK-a da postepeno eliminira postojanje unakrsnih subvencija koje trenutno postoje između kategorija ostala potrošnja i domaćinstva, to se navedenim promjenama tarifnih stavova unakrsna subvencija projektira na iznos 9,8%, što je značajno manji iznos u odnosu na prisutne unakrsne subvencije kod ostalih javnih snabdjevača u BiH.

Uvažavajući značaj kontinuiranog snabdijevanja električnom energijom svih kupaca u Brčko Distriktu BiH, kao i evidentno povećanje cijena na berzama električne energije u regiji, i dalje je nužna aktivna uloga nadležnih institucija Brčko Distrikta BiH kroz posebne programe zaštite ugroženih kategorija kupaca. Uz to, ove institucije mogu pružiti adekvatnu finansijsku pomoć javnom snabdjevaču u nabavi električne energije u skladu sa praksom prisutnoj u aktuelnoj energetske krizi u zemljama regije i Evrope.

Prema mišljenju Komisije, predloženi tarifni stavovi omogućavaju reguliranoj kompaniji da za djelatnost snabdijevanja kupaca električnom energijom u okviru univerzalne usluge ostvari potreban prihod koji omogućava nesmetano funkcioniranje.

Na osnovu naprijed izloženih stanovišta Komisije, u okvirima njenih diskrecijskih prava da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjenjuje stepen vjerovatnoće ostvarenja svih prognoziranih troškova i rashoda i da odobrava tarife uvažavajući i konkretne okolnosti u periodu podnošenja zahtjeva za odobrenje tarifa sve do objektivizacije uvjeta za njihovo preciznije određivanje, te koristeći ovlaštenja utvrđena Zakonom o prijenosu da uređuje i pitanja reguliranja snabdijevanja električne energije kupcima na području Brčko Distrikta BiH, Komisija donosi odluku kao u dispozitivu.

DERK će kontinuirano pratiti efekte primjene usvojenih tarifa, zadržavajući pravo podešavanja tarifnih stavova kada ocijeni da je to potrebno.

U skladu sa članom 9.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove Odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana prijema.

Broj: 04-28-5-324-27/22
16. februara 2023. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Suad Zeljković